

Előfizetési árak:

Egész évre 8 K
Félévre 4 „
Negyedévre 2 „
Egyes szám ára 16 fillér
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Felelős szerkesztő:

Dr. LAUFER ÁRPÁD.

DÉVA ÉS VIDÉKE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség

Kossuth L.-utca 12., hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Déva, Kossuth Lajos-u. 12., hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Társszerkesztő:

KARDOS ÁRPÁD.

Városfejlesztő bizottság.

Előttünk a meghívó, mellyel Déva város polgármestere ma délutánra rendkívüli közgyűlésre hívja össze a képviselőtestületet.

A tárgysorozat nagyjában a megszokott közgyűlési témákat sorolja fel. Van azonban egy pontja, mely messzire kimagaslik társai közül. Érdeemes megállni ennél. Érdeemes elgondolkozni fölötte. Mert a jövő lüktet itt. Egy fejlődésre hivatott, fejlődésre érdemes, de fejlődésben elmaradt város jövője. Mintha elfojtott vagy hangozó közóhajtások életrefakadásának perce indulna meg, hogy régen vajudó akarások és cselekvések tartalmas nagy idejévé izmosuljon. Akiben csak egy szemernyi fölismerése szunnyadozik városaink nagy fontosságának a jövő Magyarország fölépítésében, nem maradhat közömbös e kérdésnél, nem térhet napirendre fölötte.

Ebben a pontban előterjesztést tesz a tanács a képviselőtestületnek városfejlesztő bizottság alakítása iránt.

Nem tudjuk, kinek az agyában szülemlett meg a dévai kezdeményezés gondolata, de két kézzel gratulálunk hozzá s lelkünk melegével köszöntjük. Köszöntjük a városi tanácsot is, mely a kor szelleméhez méltóan magáévá tette az okos, az érett gondolatot.

Hogy mi lesz az előterjesztés sorsa a képviselőtestület előtt, azon pillanatig sem tünődünk. A legmelegebb fogadtatás, a legodaadóbb érdeklődés termékeny körülrajzása.

Bár nem ismerjük közvetlenül a javaslatot, a beavatottak közszájon forgó informálásaiból kiéppithetjük annak vázát.

Arra kéri a tanács a közgyűlést, hogy küldjön ki kebeléből egy városfejlesztő bizottságot. Ez a bizottság a szükséghez mérten szakemberekkel és a város más tekintélyes polgáraival kiegészítetten annak a fontos feladatnak az intenzív betöltésére hivatott, hogy a város fejlesztésének érdekeivel szorosán összekapcsolódó nagy horderejű kérdésekben a szükséges előmunkálatokat elvégezze. Elodázhatatlan a dolog, mert a háboru befejeztével igen sok olyan feladat kíván megoldást, melyek ha előkészületlenül találnak, vagy megvalósulatlanul maradnak vagy nehezen behozható hátramaradással uzsoraarat fognak követelni a köztől. E feladatok közül egyelőre három kérdést lát legidősebbnek a tanács. *A város fejlődése szempontjából rendkívüli jelentőséggel bíró s eddig hiányzó különböző hivataloknak Déván leendő felállítására iránti akció, a Marosszabályozás régen függő kérdésének dülőre juttatása és elérése annak, hogy a város egy ezred kato-*

naság állomáshelye legyen: ezek azok a legvitálisabb teendők, melyek eredményes elvégzése a város gazdasági föllendítéséhez egyenesen nélkülözhetetlenek. A bizottság kiküldése azért szükséges, mert a sok tagu képviselőtestület az előkészítő munkálatok elvégzéséhez nem elég mozgékony, holott a gyorsaság igen sokszor biztosítéka a hatékonyságnak.

Körülbelől ez lehet a tanácsi előterjesztés lényege.

Szerettük volna csatornázási, vízvezetési, utcakövezési és sociális feladatok aktuálitásának megpendítését is hallani az előterjesztésben, de nem kételkedünk abban, hogy a képviselőtestület a munkaterv kiegészítésénél figyelemmel lesz ezekre is.

Nem csinálunk titkot belőle, hogy amikor a napilapok hasábjain mindinkább élénkülő tartalommal láttunk megtelni egy új rovatot, mely a községek, városok nekipeszdülő életéből a legfontosabb mozzanatok sokat ígérően vetítette oda az ország érdeklődésének kifeszített vásznára, elkedvetlenedéssel gondoltunk a mi csendesen veszteglő városunkra.

És ma — a legkellemesebb csalódással látjuk az élet megmozdulását.

Csak erős akarat, kitartás, az erők helyes tömörítése, bölcs körültekintés s ha váro-

A DÉVA ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A kadét naplója.

. dec. 3.

Végre! A tegnap este utnak indultunk nagy Muszkaországba. Az idő, az érzékeny idő — szavamra — sajnált minket. Megsiratott. Egész délután esett. Veszett módra. Ráadásul jól megáztatott, míg kijutottunk az állomásra. Azért a kedvünk magasan lobogott. Szó se róla, hogy ebben nagy szerepe volt a bőséges konyakporciónak, melyet talán (igazán nem merném letagadni!) azért is pusztítottunk nagy vitézül, hogy fulljon belé a bánat... Hej, pedig... Nem bánám én az egész háborusdít, csak Maga miatt szomorkodom. Nem akarom Magát elveszíteni. Soha, soha...

Vig zenezóval, jó konyakosan vonultunk végig a városon. Utközben sok virágot kaptunk. Ez már ugy szokás, mikor egy menetzászlóalj elmegy. Én is kaptam. Ugy-e nem haragszik? Az állomáson jó barátaim vártak. Odaadtam a virágot az egyiknek s megkértem, hogy küldje el Magának. Boldog virágok... Ők eljutnak oda, ahová én csak sűrű gondolataimat küldhetem. Megőrzi őket, ugy-e, Édes? Míg visszatérek.

Búcsút intettünk mindenkinek, ismerősnek,

idegennek. Aztán elindultunk. Elszomorodtam a gondolattól, hogy Maga nem lehetett künn.

Hogy láthassam csak egyszer. Csak egy percre. De mégis úgy volt jól, ahogy volt. Százszorta jobban fájt volna az elindulás. Amikor gyorsan hátráló képe bizonyosan sirásra fordította volna a vágyakozásomat. Ezt pedig szégyeltem volna. Mert — katona vagyok. És kadét.

Nagyon kényelmesen utaztunk. Minden tisztnek külön fülke jutott. Kényelmesen berendezkedtünk, akárcsak otthon. Jól megy dolgunk. Annyi cigarettát, konyakot, csokoládét, bort s mindenfélét kapunk, hogy azt se tudjuk, mit csináljunk vele. Az este már nyakára hágtunk egy láda pezsgőnek.

Mondhatatlanul jól esik, hogy itt érzem magam körül az édes gondolatait. Ahogy közeledünk a nagy Ismeretlen felé s a lelkemet megérinti a sejtések hideg suhanása, mind jobban szeretem, mind erősebben karolom a szívemhez ezt a puha, meleg érzést.

Ugy-e, szeret, ugy-e gondol reám? Szűnet nélkül és nagyon. Megérezném messze Muszkaországban, ha a lelke járása visszafelé indulna. S nem lenne akkor golyófogó szent talizmánom.

. dec. 4.

Az uzsoki szorosban dübörög, liheg, zakatol a vonatunk. A köd óriási s a vasut mentén

nem messzire látunk. Csak addig, ahol rajszámra állanak a szomorú fakeresztek. Tavaly elesett hősök sírjai jobbról-balról a szűk szemhatáron.

Bánatos hely, dicsőséges hely.

Olyan különös benyomások vesznek erőt rajtam. Mintha először érezném őket, s mintha mégis régiek, nagyon régi ismerősek lennének. Magyarország határához közeledünk. S egyszerre lüktető, élő valóságá lesz a haza szent fogalma. Az édes hazáé, a jó hazáé, melyben ott van minden, Maga és mindenki. És ez a rohanást közeledő válás fáj. Mondhatnám a fizikai fájdalom erejével fáj...

Fél óra múltán idegenben leszünk. A legszélső határvárosban, Siankiban fogunk ebédelni.

Most.. most.. A határrendőrök idegenül, furcsán néznek reánk. Minden furcsa, szokatlan e percben. Mintha gyöngye láz reszkettetne meg. Még Magyarországból röpket egy utolsó, forró üdvözlöt Magának, enyéimnek. Éleset fűtlyent a mozdony. Bemegyünk egy alagutba s mire kiérünk — nincs Magyarország. Isten Veled, szép Magyarországom! Isten Vele, szép Szerelmem! Mikor látlak viszont benneteket?

... Vasárnap este vagy hétfőn reggel Lembergben leszünk.

... Oriási hegyek s rajtuk rengeteg a hó. A lakosság talán a templom egerénél is sze-

sunk közönsége megértő lelkesedéssel fogadja, támogatja, élesíti ezt a mozgalmat, a mai nap, a megindulás — élő hittel hisszük — sorsdöntő napja városunk életének.

Innen-Onnan.

A lisztutalványok, kenyérjegyek szezonja. Megjelentek mint a költöző madarak, ha megjön az idejük. És sajnos, megjött az idejük. Nem vártuk szegénykéket ünneplő közönséggel, fehér ruhás kislányokkal, csokorral és alkalmi szónoklattal. Mint a betolakodó vendéget, majd kinéztük.

Azonban már arról ők nem tehetnek, hogy a lisztutalványok, kenyérjegyek természetrajzában — így tanultuk valamikor — az érzékenykedés ismeretlen fogalom. Kicsinyek, vékonykák, de erősebbek a *Borsnál*, a dévai Hitelbank szép emlékü igazgatójánál. Érzik a kedvesek, hogy láthatatlan lábcskáik alatt van egy nagy adag realitás, egy nagy adag erkölcsi alap. Hogy rájuk nagy, nagyobb és legnagyobb szükség van. Nem a saját zsebük érdekében, hanem a közönség igazi érdekében.

Tehát maradnak. Lassacskán megszokjuk őket, mert tudunk ám mi gondolkozni is, van már kedveskedő szavunk hozzájuk s egyszer csak rájövünk arra, hogy nagyszerű lények ezek a kenyérjegy-lények, megszerejük s szinte sajnáljuk, hogy nem előbb bocsátkoztunk velük bensőbb ismeretségbe.

És ennek van valami mélyebben fekvő oka. A rend külső megjelenése. Az egyenlősítés gyakorlati megvalósulása. Ép ezért csunya bünt követ el, aki vét ellenük. Nemcsak őket sérti meg, hanem megszegi az ország iránt tartozó legegység kötelességét. Amelyik azt diktálja, hogy: úgy kell élnem, úgy kell tennem, mint a sok millió, mert országom érdeke nyugszik most azon, hogy a mindennapi kenyér egyformán jusson nekem úgy, mint a sok milliónak.

Kenyérjegyet, lisztutalványt csak az vehet igénybe, akinek otthon nincs készlete. És Dé-

gényebb s a falvakon ott borzongatnak a tavalyi gránátok barátságatlan nyomai.

.... dec. 7.

Hélfőn bucsuztunk el a vonatunktól. Megreggeliztünk aztán neki vágunk lassu marsban a világnak. Estére megérkeztünk egy galíciai kis faluba, ahol meg is telepedtünk. Ha igaz, itt maradunk egy pár hétig.

A mai délelőtt ráment az elszállásolásra. Nekem meg egy kadéttársamnak kedves nádkarom mondani szalmafüdeles kis házikóban egy kicsinyke kis szobácska jutott ki főhadiszállásul. A viszonyokhoz mérten elég kényelmes. Van benne egy ágy, egy íróasztal (békeidőben lisztes láda!) 2 szék, 2 pad, egy mosdó és... és... egy tűzhely. Orosz divatu, nagyon jó fajta. Kitűnően főzi a teát meg a csokoládét. Van tehát mindenünk, amit csak kívánhatunk. Uri módon, pompásan élünk.

Ha az otthoniak láthatnák, milyen jó dolgunk van itt, eszükbe se jutna aggódni miattunk.

Azok az otthoniak... Hej, hej... Ezelőtt két héttel ilyen tájban, esti 8 órakor! Emlékszik, Édes? Együtt, egymás mellett az Apollóban. S miközben a filmen gyorsan pergett le a kép, mit meg se láttunk, önfeledt odaadással mélyedt egymásba forró tekintetünk.

Nem tudok elfojtani egy erős sóhajtatást a csillagos égre...

(Folytatjuk.)

ván vannak, sokan, akik fölhalmozott készleteik dacára szemérmetlenül visszaélnék a hatósági ellátásra való jogosultsággal. Hamarosan rájuk kerül a sor.

* * *

Nagy dolog a cenzura! Különösen vidéken, a jó vidéken. Ritka is, furcsa is, mint a fehér valami. Hiszen a mi becsületes, szelid vidéki sajtónk olyan gavallérosan is viselkedik, rejtett hibák föltárásában és egyebekben olyan konciliáns, olyan okosan körültekintő, tépelődő, hogy nincs a világnak az a cenzora, aki nagyobb gonddal őrizné azt a bizonyos pirosfehér szinszalagokkal beszerpentinezett korlátot, melyet a sajtónak átlépni nem szabad, mint egy vidéki lapszerkesztő.

És most előfordult az az eset itt a szomszéd városban, hogy valaki, akinek nem tettett a helyi lap kritikája, rendőrkapitányi piros ceruzával törölte a kellemetlen mondatot.

Mégis furcsa, a furcsa! Mert hát mit is mondott — nem a kabai asszony, hanem az a lap. Sójajtott egyet. Hogy hát milyen jó volna — nem Déván, hiszen itt a világért sincs szükség ilyesmire, hanem Szászvároson egy kis alapos rendőri razzia a hentesek, pékek, mézárások, élelmiszerkereskedők és sok egyebek üzleteiben.

A sóhajos kivánságban tehát nem volt hiba, mert azt vigan olvashattuk. (A vigan szó itt akadálytalanul-t jelent!) Hiba volt ellenben a bánatban, mely ilyen köntöst vett magára: „Persze az efféle nálunk csodabogár volna! A fő, a vendéglői zárórak betartása! Ennek ellenőrzésében rendőrségünk elsőrangú!” Ezt a barna köntöst azonban már nem olvashattuk. Szétszaggatta a rendőrkapitány ur színes ceruzája.

Azt a kutyafáját! Ez egy kis kisiklás a jog, törvény, igazság vágányáról. Az öntisztelt áldozatul kívánja a hatáskör oldalba rugását. Ennyit ér hát az intézményes sajtószabadság Szászvároson?

Reméljük, hogy az első eset utolsó marad.

* * *

Egy jó héttel ez előtt jelent meg Hunyadvármegye Hivatalos Lapjának f. évi 2. száma.

Nem a megjelenés megtisztelő voltában keressük ezúttal a lényegét, hanem abban, hogy ebből a lapból összes közigazgatási hatóságaink hivatalos tudomást szerezhetek a disznózsir, szalonna és sertéshus-félék maximális árait szabályozó alispáni rendeletről.

Sőt keresztülgázolunk a hatás-hetés barátságos formuláján is és azt mondjuk, tudomást kellett szerezniük a rendeletről, amely „Valamennyi főszolgabírónak, polgármesternek, rendőrkapitánynak és községi előjáróságnak” szólott és amelyet, bár a Hivatalos Lapban jelent meg, a most tisztelt hatóságoknak az ügyviteli szabályzat ennyi és ennyi szakasza alapján kötelességük volt átolvasni. Még pedig a megjelenés napján.

Ha meg átolvasták, nem értjük azt, hogy miért késlekedik pl. itt Déván a végrehajtás. Az életbelépés tizedik napján még sehol semmi.

Sokkal jobban elevenünkbe vágott, sokkal jobban sajgat bennünket ez a szörnyű drágaság, hogy sem ne sóvárognánk minden olyan intézkedést, mely javít valamicskét a tengernyi bajon.

És az a hatóság épen olyan vérből, husból, nó meg gyomorból álló ember, akárcsak más halandó. Hát az miért nem kap kapva az alkalmon, hogy megfordíthassa annak a sűrűn suhintató pálcikának a fájósabb végét. Miért nem sürgős ez a kérdés minálunk?

Oh szent Bürokrácia, mikor kísérünk már ki utolsó útra? Végig a szép Bethlen utcán, hogy csak az utolsó ítélet napján láthassunk viszont.

Rendkívüli városi közgyűlés.

Apáthy Árpád dr. és husz képviselőtestületi tag kérésére f. hó 22-én délután 3 órakor a városháza nagytermében rendkívüli közgyűlés volt.

Kontz Domokos polgármester megnyitja a népes közgyűlést és áttér a tárgysorozatra.

A városi tisztújítás tárgyában a tanács javasolja az árvaszéki ülnöki és városi mérnöki állások megszüntetésével azoknak közigazgatási tanácsosi és műszaki tanácsosi állásokra történő átszervezését. Ehhez a képviselőtestület hozzájárul. Az igazoló választmányba Székely Mózes és Ujváry Jenő képviselőtestületi tagokat kiküldi.

A közgyűlés a tanács javaslatára Preisz János városi kertésznek a háboru tartamára évi hatvan korona segélyt, Gitz Jánosnének 16 korona havi segélyt engedélyez.

Elfogadja a tanács azon javaslatát, hogy Kontz Domokos polgármesternek a háboru tartamára évi 200 korona családi pótlékot utalványozzon ki.

A Dévai Hengermalom által letétbe helyezett 10.000 K óvadék kiutalását elrendeli, kimondja továbbá, hogy a petroszai kőbányáért és a Bencsik Zsigmond által bérelt helyiségért járó bérhataléért nem tartja időszerűnek lépéseket tenni.

Jóváhagyja az 1912. és 1913. évi villamos befektetési kimutatásokat. Az 1912. évi LXVIII. t. c. 33. §. értelmében alakítandó bizottságba Dávid József, Ráday Ferenc és Ujváry Jenő képviselőtestületi tagokat és Gáspár Sándor városi tisztviselőt küldi ki és végül több illetékességi ügyben határoz.

A rendkívüli közgyűlés főtárgya Apáthy Árpád dr. és husz képviselőtestületi tag kérése, városfejlesztő bizottság létesítése iránt. A tanács javasolja, hogy a közgyűlés küldjön ki kebeléből tagokat, a kik a városfejlesztés nagy munkáját — mint permanens bizottság — állandóan végezzék, feljogosítja a közgyűlés e bizottságot, hogy magát arravaló, nem képviselőtestületi tagokkal egészítse ki. A javaslatot Apáthy dr. lelkes szavakkal indokolja (beszédét egész terjedelmében legközelebbi számunkban hozzuk) és a képviselőtestületi tagok az indokolást és a javaslatot zúgó tapsal fogadják el.

A közgyűlés ezzel véget is ért.

A városfejlesztő bizottság tagjai a közgyűlés utánegyütt maradtak és a további lépéseket megbeszélték. A bizottság programjáról, melynek főbb pontjait lapunk vezető helyén ismertettük, Dr. Apáthy Árpád beszéd: fog teljes felvilágosítást adni.

HIREK.

A Schneider—Horváth—Szabó hangversenyhez.

A jelen voltak előtt sokáig emlékezetes művészestről írott tudósításunkban volt egy kitétel, mely akaratlanul is alkalmas lehetett arra, hogy az egyik szereplő művészi képességeinek megítélését téves nézőpontra helyezze.

Azt irtuk Horváth Dezsőről, hogy „műkedvelő léte is olyan briliáns zongoratechnikáról tett bizonyosságot, amilyennel sok hivatásos művész nem rendelkezik.”

Bár jelenlegi társadalmi állása ennek látszatát kelti, Horváth Dezső nem műkedvelő. Hogy most tanfelügyelősködik, az nem másítja meg multját, amikor — nem is olyan régen — tisztán Istenadta tehetségének, zongoraművészetének élt.

Horváth Dezső művész. A hivatott művészeknek is az izmosabbjából. Kiforrott zenei egyéniségét, tudását a műkedvelők mértékével mérni nem lehet. S nekünk, akik azon az estén is a legőszintébb csodálattal adóztunk tehetségének, nem lehetett célunk ennek a tehetségnek a leszorítása, hozzá nem találó keretek közé való beállítás.

Nehogy valaki ilyesmit inszinuáljon rólunk, siettünk ezt a helyreigazítást hozzáfűzni multkori tudósításunkhoz. Tartozunk ezzel a Horváth Dezső igazi, vérbeli művészetének, de tartozunk vele magunknak is!

— **Ezredesek kitüntetése.** Őfelsége a király a háború folyamán tanusított kiváló működésükért *Verhovac* Wladimir cs. és kir. 64. gyalogezredbeli ezredesnek a Ferenc József rend tiszti keresztjét, *Kreutzer* József cs. és kir. 8. gyalogezredbeli ezredesnek, városunk köztisztviselőiben álló, népszerű polgárának a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta a katonai érdemkereszt szallagján. A megyénkben jól ismert két törzstiszt megérdemelt kitüntetéséhez gratulálunk.

Pro patria. Részvétellel vettük a szomorú hírt, hogy Dr. Vén András dévai kir. ügyész, a dévai társadalom kedves, szimpatikus tagja az olasz harctéren szerzett betegségében hősi halált halt. A szegedi 46-ik gyalogezredben szolgált mint főhadnagy, részt vett a Szerbia elleni első offenzívában, ott lösebet kapott s felgyógyulva, újra kiment a harctérre. Ezuttal az olasz hadjáratban küzdött az ellenség ellen s nehéz harcok közepette érte a súlyos betegség, mely csakhamar halálát okozta. Haláláról a dévai kir. ügyészség és a dévai kir. törvényszék a következő gyászjelentést adta ki: A dévai kir. ügyészség és a dévai kir. törvényszék szomorú szívvel tudatják, hogy nyiraljai Dr. Vén András dévai kir. ügyész, a cs. és kir. szegedi 46-ik gy.-ezred tartalékos főhadnagya, 1916. évi január hó 11-én, édes hazánkért hősi halált halt. A szerbiai első fenyítő hadjárat alkalmával kapott életveszélyes lösebéből hosszas kezelés után, nem is teljesen kigyógyulva, újból jókedvvel, a nála elvvé vált kötelesség teljesítésének könnyedségével, a haza iránti rajongó szeretettől duzzadó szívvel, szívesen, feladatának komoly átérzésével, elszántan indult az olasz harctérre, ahonnan hosszabb szolgálat után, az immár halált okozó betegség csirájával került a kórággyra, ahol anélkül, hogy végtelenül szeretett hazáját viszontláthatta volna, idegen földön adta vissza nemes lelkét alkotó Urának. Nemcsak mint harcos katona, hanem a békés polgár munkakörében is hős volt. Kötelességteljesítésében élvezetet talált. Kartársainak legodaadóbb, szeretetteljes, hű barátja volt. Szívéből szeretet sugárzott, agyából értelem világított. Bár erényei miatt irigylésre méltó vala, irigye nem volt, hisz Őt csak szeretni lehetett. Végtelenül szerettük, de szeretete a miénket felülmulat. Zokogó szívünkben örökké élni fog derék, felejtethetetlen, drága jóbarátunk példaadó, áldott emléke. Amikor édes hazájáért immár kora halált halván, az örök életből, a hadak utjáról tekint le reánk, adja a magyarok Istene, hogy édes hazánk diadalmos felvirágzásában, amiért életét áldozá, leljen végtelen boldogságot. Déva, 1916. évi január hó 21-én.

— **A Vörös-Kereszt kitüntetései.** Ferenc Szalvátor főherceg a katonai egészségügy körül szerzett érdemeik elismeréséül *Bottyán* Józsefné, *Blum* Zsigmondné, özv. *Farkas* Béla dr.-né, *Felber* Vilmosné, *Kappel* Róza, *Kontz* Sára, *Likker* Rezsóné, *Petrás* Emilia, *Sándor* Ernőné, *Sándor* Sándorné, *Schulhof* Zsigmond dr.-né, *Sztán* Ilonka, *Tóth* Ferencné, *Vályi* Ferencné és *Vince* Ilonka dévai urhölgyeknek a Vörös-Kereszt hadiékítményes diszjelvényét adományozta. A hazafias kötelességteljesítésben tanusított önfeláldozásnak ilyen magas helyről jött elismeréséhez őszinte örömmel gratulálunk.

— **Áthelyezés.** Som Ernő áll. el. iskolai tanítót Brádról ideiglenesen Marosillyére helyezték át.

— **Kitüntetések.** Őfelsége *Böhm* Jenő dr. segédorvost az ellenség előtt tanusított bátor és eredményes magatartásáért a signum laudis-szal, *Böhm* László gyógyszerész hadnagyot pedig a katonai érdemkeresztrel tüntette ki. A kitüntetettek *Böhm* Vilmos dr. brádi tb. járásorvos és társulati főorvos derék fiai, kik édesatyjukat 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából ezzel a kedves meglepetéssel örvendezteték meg.

A király vitéz magatartásukért *Orbonás* Széver dr. szászvárosi ügyvéd, tart. szekerész főhadnagyot, *Hercegh* Sándor tart. hadnagyot, a hasonló nevű balomiri körjegyző fiát, továbbá *Markovits* Antal századost, *Schindler* András tart. főhadnagyot, *Golopencu* György, *Hoffmann*

Béla és *Radnóty* Béla hadnagyokat a 64. gy. e.-ből a signum laudis-szal, *Labutka* Vencel őrnagyot, *Keinzl* Oszkár és *Miku* Sándor századost, *Zängerle* Frigyes tart. hadnagyot a 64. gy. e.-ből és *Lazaroiu* János 5. gy. e.-beli főhadnagyot, ki már 1914. szeptember havában hősi halált halt, a III. oszt. katonai érdemkeresztrel tüntette ki.

Breier Adolf dévai kereskedő fia, *Breier* Sándor tüzmester vitéz magatartásáért a koronás érdemkeresztet kapta a vitézségi érem szallagján.

Florea Constantin 23. honv. gy. e. közlegény *Ander* Antal dévai főreáliskolai tanár, tart. főhadnagy tiszti szolgája azért, hogy sebesülten orosz fogságba esett gazdáját onnan kimentette, az I. oszt. vitézségi érmet kapta meg.

— **Hősi halál.** Súlyos csapás érte *Szász* Sándor szászvárosi városi tanácsost, kinek alig 21 éves fia, *Szász* Zoltán 8. honv. gy. e. hadnagy a bukovinai harctéren e hó 3-án hősi halált halt.

— **Uj körjegyző.** Az Alpestesen f. hó 20-án megtartott körjegyzőválasztáson *Martina* Lajos h. jegyzőt, ki több éven át kiváló szorgalmával, becsületességével a közbizalmat kiérdemelte, egyhangulag választották meg. Igen jó benyomást tett a választókra, hogy *Boér* Gábor főszolgabíró mind a 11 pályázót jelölte.

— **Műsoros estély Brádon.** A szorgalmas brádi műkedvelők ismét életjelt adnak magukról. Ma este melodramából, két kis szindarab-ból, zene-, énekszám-ból és előképekből összeállított gazdag műsorral a feldult kárpáti falvak felépítése javára rendeznek bizonyára jól sikerülő estélyt.

— **Hány orvos teljesít hadiszolgálatot?** A legújabb kimutatás szerint az ország 6000 polgári orvosa közül 5500 teljesít hadiszolgálatot.

— **Hangverseny Szászvároson.** A 71. gyalogezred *Benedek* Zora urleánynak, dr. *Chaldek* Henrik urnak és a Kún-kollégiumi ifjúság egy-néhány tagjának közreműködésével *Heller* Miksa karmester vezetése alatt f. hó 23-án Szászvároson élvezetesnek ígérkező zeneestélyt rendez a rokkant katonák javára.

— **Üdvözlét Oroszországból.** *Ábrahám* Lajos brádi joghallgató, a 33. gy. e. önkéntese, aki közel egy éve orosz fogságba esett, nyomtatott német szövegű lapon boldog karácsonyi ünnepeket és újévet kívánt szerkesztőknek és családjának. A lap múlt év november 10-én Nikolsk-Ussurijski-ban kelt s e hó 19-én érkezett meg.

— **A városi rendőrségek államsegélye.** A belügyminiszter a városok fejlesztéséről szóló 1912. évi törvény értelmében a városi rendőrségek fejlesztésére szánt összegből most 3 millió koronát utalt ki a folyó évre. Ebből Szászváros 15 ezer, Déva és Vajdahunyad 9—9 ezer, Hátszeg pedig 6 ezer koronát kap. Nem tudjuk milyen kulcs szerint történt a felosztás, de feltűnő, hogy Déva, mint megyei székhely s mint a legnagyobb lakosságú város csak akkora államsegélyt kap, mint a jóval kisebb Vajdahunyad és sokkal kevesebbet, mint Szászváros.

— **Adományok a Vöröskeresztnek.** Özv. *Lakatos* Demeterné és *Soós* Józsefné 2—2 K-t., *Kutrucz* Klementin 1 K-t., küldött a lapusnyaki Vörös-Kereszt fiókegylet részére, újévi üdvözléteik megváltására. A hunyaddobrai és lapusnyaki Vörös-Kereszt Egylet hálásan köszöni *Szilágyi* A. urnak a marosillyei hidon dec. 23-tól január 1-ig beszédett dupla vámdíját, mit a két egyletnek adományozott. Lapusnyak, 1916. január 12. *Soós* Józsefné, h. titkár.

— **Az Uránia színház figyelmébe.** A szülők köréből több oldalról fölhangzott kívánságnak adunk kifejezést, mikor arra kérjük az Uránia igazgatóságát, hogy miután a legtöbb szülő vasárnap délután viszi moziba gyermekét, a filmdarabok kiválasztásánál legyen figyelemmel erre a körülményre s a gyermekek lelkére károsan ható, izgató detektiv-dramák és ehhez hasonló filmek délutáni előadását kerülje.

— **Az éhség vitte a bűnre.** *Bogdán* Lina balsai parasztasszonyra nagyon rászakadt a nélkülözés. S még ha egymagában lett volna. De kicsiny gyermekével kellett megosztania —

a semmit. Mert ilyen időben nemcsak a munka-alkalom fogy ki, hanem a kenyér is. Amikor már nagyon szorongatta őket az éhség, átment a szomszédasszonyához, *Barán* Jánosnéhoz, hogy talán akönyörületesség segíteni fog rajtuk. Nem talált senkit benn a szobában, de amint körülnézett, szemébe ötlött egy 2 koronás papírpénz. Gyermekeire gondolt, az éhség is mintha jobban kinozta volna és — ellopta a pénzt. A csendőrség derítette ki az esetet.

— **Amit a szászvárosi rendőrség nem ellenőriz!** Az üzletekben az egyes árucikkekre vonatkozó árak kifüggesztendők. Ezt mondja a miniszteri rendelet, amelynek betartására a rendőrség van hivatva ügyelni. A szászvárosi üzletekben — egynehány kivétellel — ilyen kifüggesztett táblácska nincs. Miért?!

— **A hadiárvak érdekében.** Most, hogy a vármegye községi területéről kimutatott hadiárvak száma megközelíti a 300-at, a vármegyei árvaszék elhatározta hogy azok érdekében megvalósítja az árvaszéki pártfogó intézményét. Erre a tisztre mindenütt a helyi intelligencia és főleg a lelkészi kar tagjait kéri föl. A pártfogónak feladata lesz a hősi halált halt atyák kis-korú gyermekei sorsának éber ellenőrzése s az árvaszékeknek a fokozott gyámhatósági védelem megvalósulásában tanácsokkal, javaslatokkal való támogatása.

— **Egyesült erővel.** *Davinka* Miklós tordosi lakos cselédje, *Filip* József az istállóban aludt. Lefekvéskor összes vagyonát, 14 kor. 20 fillért a tüszőjével együtt fejéhez tette. Meglesték ezt a jó barátai *Sgyira* Áron és *Bobár* György s mikor *Filip* már az igazak álmánál tartott, *Bobár* őrt állott az istálló előtt, a másik meg belopzkodott szépen s a mélyen alvó cseléd pénzét kilopta. Azon aztán becsülettel megosztottak. A tordosi csendőrség nyakon csípte a jó madarakat s följelentette a szászvárosi járásbírósnak.

— **A veszett kutyák garázdálkodása.** A dévai rendőrkapitány értesítése szerint a földművelésügyi miniszter arra való tekintettel, hogy a veszettségű esetek száma az utóbbi időben az előző évekhez képest rendkívüli mértékben megnövekedett, elrendelte, hogy kutyáját mindenki tartsa kellő gondozás és felügyelet alatt, mivel a kóborlásban talált kutyákat kimélet nélkül ki-irtják. Ezenkívül a harapós természetű kutyákat állandóan megkötve kell tartani vagy ha utcára viszik, föltétlenül el kell látni harapás ellen védő, erős szájkosárral és poráron kell vezetni. A közönségnek saját érdekében is ajánljuk e rendszabályok szigorú betartását, mert a megyében több helyen ütötte fel a fejét ez a veszedelmes vész, amely bármennyire bizarrnak hallszik is, okozati összefüggésben van a drágasággal, az élelmiszerek megcsökkenésével. Amikor az embereknek is csak módjával jut az étel, bizony szegény kutyákra rossz idők járnak. Legutóbb Brádon garázdálkodtak a veszett kutyák; öt súlyosabb természetű harapás történt, melynek áldozatait sürgősen föl-szállították a budapesti Pasteur-intézetbe.

— **Ungváron a városi közgyűlésen** szóvá tette egy képviselőtestületi tag a favágási mizériákat. Ugy látszik a favágók, már akik itthon maradtak, ott is felcsaptak nagyságos uraknak vagy rátartós tökepénzeseknek. Az ungvári rendőrkapitány az interpellációt lakonikus választással úgy intézte el, hogy minden jelentkező kívánságára karhatalommal állít elő favágot. A közgyűlés élénk tetszéssel vette tudomásul a választ. Jó volna a mi favágóinkat Ungvárra küldeni — egy kis iskolára.

— **Körjegyző urak figyelmébe:** Adófőkönyvek lezárását, kivetési lajstromok elkészítését rövid idő alatt elvállalja szakiférfi. Cim kiadóhivatalban.

Uri szabóság Déván.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget arról, hogy **Déván az Orient-épületében,** a „Fehér-Kereszt”-szállodával szemben,

uri

szabóságot nyitottam.

Elsőrendű összeköttetésem folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthetem.

Három-négy vidéki megrendelésre személyesen is elmegyek. Bizva a nagyérdemű közönség becses pártfogásában,

vagyok tisztelettel

3 3-6 **KINDA S., férfi-szabó.**

Orvosok ajánlják, mint köhögés elleni kiváló szert a

Kaiser-féle mellkaramellákat.

(Védjegy 3 tölgy.)

Milliók használják

KÖHÖGÉS

rekedtség, elnyálkásodás, görcs, hurut és hörgő köhögés ellen.

6100

közjegyzőileg hit. bizonyítvány orvosoktól és magánosoktól kezeskedik a biztos hatásról.

Igen kellemes és jóízű cukorka.

Egy csomag 20 és 40 fillér, dobozban 60 fillér.

Kapható Déván: Major Mihály és Erős Aladár gyógyszer-tárában; Issekutz és Szentmiklós drogériában; Boiczán: V. Frohneier gyógyszer-tárában; Marosillyén: Varró Ferenc gyógyszer-tárában. 101 10-20

HIRDETÉSEK

olcsó árban felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Állást nyerhet azonnal

a legjobb javadalmazással a branyicskai körjegyzőségénél egy az adóügyekben is jártas egyén. Komoly pályázók felvilágosításokat a branyicskai körjegyzőnél, vagy a kiadóhivatalban nyerhetnek.

147 3-4

PÉNZKÜLDEMÉNYEK a hadifoglyoknak.

A DÉVAI TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

t. üzletfelei tudomására hozza, hogy a hadifoglyoknak szánt pénzküldemények átutalását **— elvállalja. —**

-26

Meghívó

a Brádi Közgazdasági Bank Részvénytársaság

ötödik évi

rendes közgyűlésére

mely 1916. évi február 13-án délután 2 órakor az intézet helyiségében fog megtartatni.

Tárgysorozat:

1. Jegyzőkönyvvezető, két hitelesítő tag és a szavazatszedő bizottság választása.
2. A mérleg, nyereség- és veszteség-számla előterjesztése az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az igazgatóság javaslatának tárgyalása a tiszta nyereség felosztására nézve.
3. Felmentvény az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak.
4. Indítványok. (Lásd alapszabályok 23. §-a).

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés: Az alapszabályok 15. §-a értelmében csak azok gyakorolhatják felszólalási és szavazati jogukat, kik a közgyűlés megtartása előtt nevükre szóló részvényeiket a még le nem járt szelvényeikkel együtt Brádon az intézet pénztáránál vagy az Általános Társaspénztárnál, Déván a Közgazdasági Bank Részvénytársaságnál elismervény ellenében letéteményezik.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA.

TEHER.

VAGYON	K		f		TEHER	K		f	
Pénztárkészlet			24730	60	Részvénytőke			300000	
Váltókölcson	184292	67			Tartalékalap			24618	
Jelzálogos váltókölcson	364612		548904	67	Takarékbetét			195852	85
Kötvénykölcson	13453				Visszszámítás			53461	
Jelzálogos kötvénykölcson	3214		16667		Fel nem vett osztalék			162	
Értékpapír			7694		Jelzálogos hitelező			7000	
Intézeti ház			13000		Átmeneti tételek			4511	31
Lombardkölcson			258		Értékcsökkenési alap			1500	
Óvások			109	09	Folyószámlák			715	87
Ingtatlanok			1181	79	<i>Éz évi nyereség</i>			27724	12
Irodaberendezés			3000						
			615545	15				615545	15

Adorján Anna s. k.,
könyvelő.

Brád, 1915. december hó 31.

Roth Margit s. k.,
pénztárnok.

IGAZGATÓSÁG:

Kugel Miksa s. k.,
ügyv. igazgató.

Brády Albert s. k.,
elnök.

Dr. Böhm Vilmos s. k.,
ig. tag

Brády Árpád s. k.,
ig. tag.

Gligor Ámosz s. k.,
ig. tag.

Berkovits Izidor s. k.,
ig. tag.

Kugel Károly s. k.,
ig. tag.

Reichenberg Izidor s. k.,
ig. tag.

FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Jelen mérleg, veszteség- és nyereség számlát felülvizsgáltuk, a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítva, rendbelevőnek találtuk.

Brád, 1916. január 16.

Michalus Sándor s. k.,
f. b. tag.

Auer Imre s. k.,
f. b. tag.

Haltrich Frigyes s. k.,
f. b. tag.

Brády Lajos s. k.,
f. b. póttag.